

Seminář **Život ze svátostí**

12. 1. — 13. 4. 2023 ♥ Čtvrťky 19.15–21 h

Eucharistie II.

Slavení eucharistie

- ▶ Úvodní obřady
 - ▶ Bohoslužba slova
 - ▶ Eucharistická bohoslužba
 - ▶ Závěrečné obřady
-
- ▶ Místa: sedes, ambon, oltář

Úvodní obřady (sedes - sedadlo pro kněze)

- ▶ Sedadlo pro celebrujícího kněze má symbolizovat, že jeho úkolem je předsedat shromáždění a řídit modlitbu.
- ▶ Proto je nejvhodnější, když je postaveno směrem k lidu v čele presbytáře, nebrání-li tomu stavba budovy anebo jiné okolnosti, např. přílišná vzdálenost znesnadňující komunikaci mezi knězem a shromážděním.

Úvodní obřady - sedes

- ▶ Průvod
- ▶ Políbení oltáře
- ▶ Znamení kříže
- ▶ Pozdrav - Pán s vámi
- ▶ Úkon kajícínosti
- ▶ Sláva na výsostech
- ▶ Vstupní modlitba

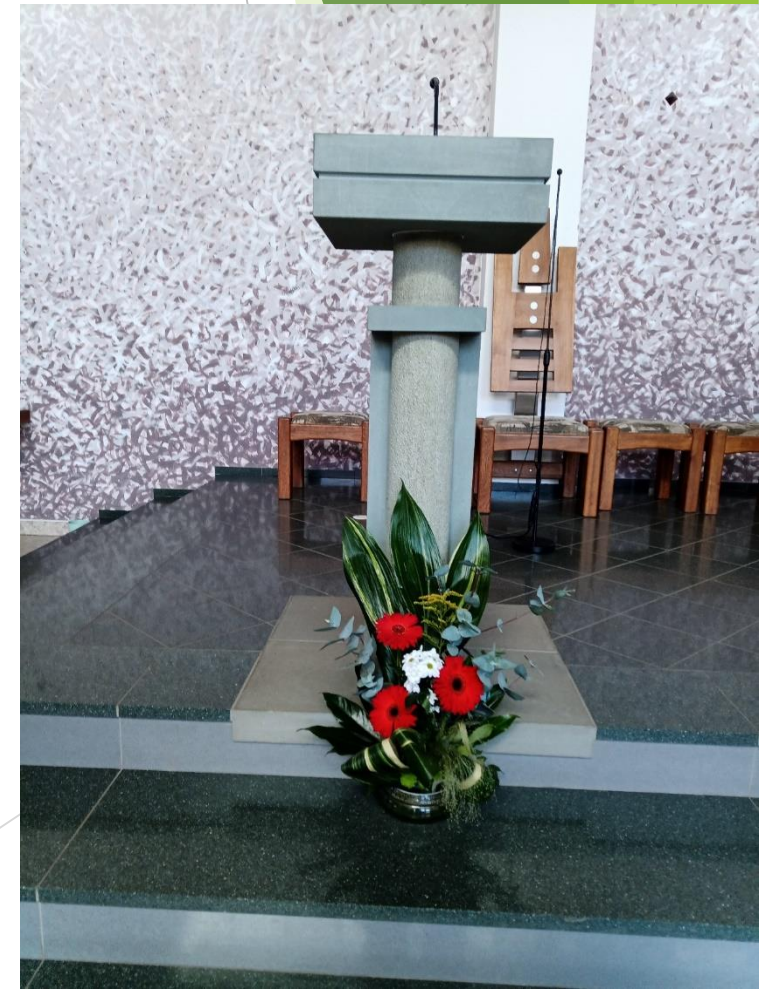
Úvodní obřady - sedes

- ▶ Pomoc disponovat nás ke slavení. Není jedno, kdy přijdu.
- ▶ Průvod
- ▶ - *jsme na cestě*
- ▶ Políbení oltáře
- ▶ - *můj vztah ke Kristu*
- ▶ Znamení kříže
- ▶ - *vstupuji do Trojice*
- ▶ Pozdrav - Pán s vámi
- ▶ - *Boží přítomnost*
- ▶ Úkon kajícínosti
- ▶ - *postoj pokory, důvěry*
- ▶ Sláva na výsostech
- ▶ - *chvála*
- ▶ Vstupní modlitba
- ▶ - *s čím přicházím*

Bohoslužba slova - ambon

- ▶ V kostele má být vyvýšené místo, trvalé, vhodně upravené a přiměřeně vznešené, aby odpovídalo důstojnosti Božího slova a věřícím jasně připomínalo, že ve mši svaté je přichystán stůl jak slova Božího, tak těla Kristova.
- ▶ Má také napomáhat k tomu, aby věřící při bohoslužbě slova dobře slyšeli a mohli soustředit pozornost.
- ▶ Boží Slovo - čestné místo, průvod, svíce, kadidlo ...

Bohoslužba slova - ambon

- ▶ Naslouchání Bohu.
- ▶ Schopnost naslouchat. Čemu naslouchám?
- ▶ Čtení, žalm (odpověď, hlavní myšlenka), zpěv před evangeliem, evangelium, homilie.
- ▶ Sezení, stání.

Bohoslužba slova - ambon

- ▶ Naše odpověď
- ▶ Bohu díky? Jaká je moje reakce na BS?
- ▶ Vyznání víry - na čem stojí můj život, přiznání se k Bohu, slib, posila víry, Terezička.
- ▶ Přímluvy - bereme na sebe odpovědnost za bratry a sestry, za svět.

Bohoslužba oběti - oltář

- ▶ Oltář - symbol Krista
- ▶ Církevní Otcové: Kristus tím, že obětoval sám sebe, je obětí, knězem i oltářem.
- ▶ Kristus ustanovil památku oběti, kterou měl přinést Otci na oltáři kříže, jako obětní hostinu, a tím učinil posvátným i stůl, u kterého se věřící mají shromažďovat ke slavení Pánovy smrti a vzkříšení.
- ▶ Křesťané mohou slavit Kristovu památku a shromažďovat se u Pánova stolu kdekoli, vyžadují-li to okolnosti. Eucharistickému tajemství je však přiměřené, aby věřící ke slavení Pánovy večeře budovali oltáře určené pouze k tomuto účelu.

Oltář

- ▶ At' tento oltář je pro nás **znaméním Krista**, z jehož probodeného boku vytryskla krev a voda, pramen a počátek svátostí Církve.
- ▶ At' je **stolem prostřeným k hostině**, k níž máme zasednout spolu s Kristem, kde ti můžeme svěřit své starosti a posilnit se na další cestu.
- ▶ At' je **místem důvěrného spojení s tebou, místem radosti a pokoje**, aby ti, kteří se zde budou sytit tělem a krví tvého Syna, byli naplněni jeho Duchem a stále rostli ve tvé lásce.
- ▶ At' je **zdrojem jednoty církve a bratrské svornosti**, k němuž se budou věřící společně scházet a čerpat zde ducha vzájemné lásky.
- ▶ At' je **středem**, ke kterému směřují naše chvály a díky, dokud s jásotem nevejdeme do věčného domova, kde ti budeme přinášet obět' ustavičné chvály s Kristem, naším veleknězem a živým oltářem.

Bohoslužba oběti - oltář

- ▶ Příprava darů
- ▶ Eucharistická modlitba (preface, Svatý, epikleze, proměňování)
- ▶ Modlitba Páně
- ▶ Pozdravení pokoje
- ▶ Lámání chleba, Beránku Boží
- ▶ Svaté přijímání
- ▶ Modlitba po přijímání

Příprava darů

- ▶ Naše spoluúčast, přinášíme sami sebe (kladení hostií do misky)
- ▶ Chléb a víno
 - ▶ Hodnota stvoření - plod země
 - ▶ Naše spoluúčast - plod lidské práce
 - ▶ Symbol každodennosti, nezbytnosti
 - ▶ Symbol radosti, svatební hostiny

Postoj chvály

- ▶ Vděčnost v srdci vede ke chvále a chvála je způsob modlitby, jakým se modlí andělé a svatí v nebi.
- ▶ Při slavení eucharistie se spojujeme se zpěvem andělů, kteří stojí před Boží tváří. Chvála Bohu k jeho slávě nic nepřidá (on nepotřebuje naše ocenění, pochvalu ...), ale nám otevírá oči a srdce pro jeho krásu a velikost.
- ▶ Křesťan, který poznal Boží lásku, je stále více Bohem uchvácen, je fascinován jeho pokorou, pravdou, krásou a milosrdenstvím. Modlitba chvály je vyjádřením tohoto pokorného úžasu nad Boží velikostí a dobrotou.

Eucharistická modlitba

- ▶ Preface (předmluva), Svatý, epikleze (svolávání), proměňování anamneze (připomenutí), přímluvy, doxologie (chvála)
- ▶ Preface
 - ▶ „Vzhůru srdce!“
 - ▶ „Máme je u Pána.“
 - ▶ Jde o to, abychom zapojili nejen mysl a jazyk, ale především srdce.
- ▶ Kněz se pak jménem věřících obrací k Otci, oslavuje ho a děkuje mu za jeho veliké činy ve prospěch člověka (za dar stvoření, vtělení, vykoupení).
- ▶ Svatý - voláme s nebeskými zástupy
- ▶ Kněz prosí o Ducha svatého, který má uskutečnit dvojí proměnu: má proměnit dary chleba a vína v Tělo a Krev Krista, ale i nás, společenství věřících v Ježíšovo mystické tělo.
- ▶ *Proto prosíme: Sešli rosu svého Ducha také na tyto dary a posvět' je, at' se nám stanou tělem a ř krví našeho Pána, Ježíše Krista.*
- ▶ *A v pokoře tě prosíme: At' nás všechny, kdo máme účast na těle a krvi Kristově, shromáždí a sjednotí Duch svatý.*
- ▶ Amen!

Otče náš

Pozdravení pokoje

- ▶ Tvoříme-li v církvi jedno Kristovo tělo, je třeba, abychom při slavení eucharistie byli **mezi sebou usmířeni**. Ten, který je uprostřed nás, je i v srdcích bratří a sester. Mám se chovat ke každému člověku, který je vykoupen krví Kristovou, s takovou úctou a láskou, jako se chovám k eucharistii.
- ▶ Jednota mezi námi není dílo lidské, ale **dar**. Ježíš o ni prosil. Nelze ji lidsky vytvořit, jen o ni **prosit, přijmout ji a chránit**.

Lámání chleba

- ▶ V prvotní církvi se mše nazývala „lámání chleba“. Toto gesto naznačuje Ježíšovu smrt na kříži, jeho tělo „rozlámané“ za nás a za naše viny. Současně je lámání a rozdávání chleba projevem konkrétní milosrdné lásky vůči potřebným.
- ▶ Slavit eucharistii tedy znamená nežít jen pro sebe, ale lámat sebe druhým. Lámání chleba je v křesťanství symbolem lásky, postoje naprosté vydanosti, kdy se člověk stává darem pro druhé.

Svaté přijímání

- ▶ Ve svatém přijímání dochází k nejdůvěrnějšímu setkání a sjednocení s Milovaným, jakého jsme zde na zemi schopni. Ježíš se ve své lásce zcela sjednocuje s námi.
- ▶ Toto tajemství nám bude plně a definitivně odhaleno až při svatební hostině s Bohem v nebeském království.
- ▶ Lev Veliký: „Naše účast na těle a krvi Kristově nesměřuje k ničemu jinému než k tomu, abychom se stali tím, co přijímáme.“
- ▶ Po svatém přijímání koluje v našich žilách jeho krev, naše tělo se stává jeho tělem, naše vůle, rozum a city mohou být zcela ztotožněny s jeho vůlí.
- ▶ Otec v každém z nás vidí svého Syna a jeho obět' a my s Ježíšem smíme přinášet Otci tuto Synovu obět' za spásu světa. A to je ta chvíle, kdy můžeme prosit o cokoliv, protože tehdy se skutečně modlíme a žijeme v jeho jménu, v jednotě s ním a jeho spasitelnou vůlí.

Závěrečné obřady - sedes

- ▶ Ohlášky
- ▶ Požehnání
 - ▶ přijmout ho a stát se požehnáním pro ostatní.
- ▶ Vyslání
 - ▶ to co jsme prožili, předáváme dál.

Umění slavit

- ▶ Pro porozumění symbolům liturgie je potřeba péče o umění dobře slavit.
- ▶ Podstatou všech svátostí je, že vnější znamení odkazují k hlubší, neviditelné skutečnosti.
- ▶ Gesta a slova nám dávají prožívat pocity, postoje a jednání. Umožňují, aby se na slavení člověk podílel ve své celistvosti, tedy v tom, že je jednotou duše a těla.

Ticho

- ▶ Mezi liturgickými gesty zaujímá zcela zásadní místo ticho.
- ▶ Několikrát je předepsáno v rubrikách: celá eucharistická slavnost je ponořena do ticha, které předchází jejímu začátku, a jak se bohoslužba postupně odvíjí, poznamenává každý okamžik slavení. Ticho je přítomné v úkonu kajícínosti, po výzvě k modlitbě, v liturgii slova (před čtením, mezi čteními a po homilii); v eucharistické modlitbě, po přijímání.
- ▶ Není to útočiště, do něhož bychom se ukryli do vnitřní izolace, abychom unikli obřadu, který nás rozptyluje: takové ticho by bylo v rozporu se samotnou podstatou slavení.

Ticho

- ▶ Liturgické ticho je mnohem více: je **symbolem přítomnosti a působení Ducha Svatého**, který oživuje celý liturgický úkon, a proto často představuje vrchol daného úseku obřadu. Právě proto, že je ticho symbolem Ducha, má sílu vyjádřit jeho různorodé působení.
- ▶ Ticho vede ke kajícínosti a touze po obrácení; probouzí k naslouchání slovu a k modlitbě; vede k adoraci Kristova těla a jeho krve; v důvěrném okamžiku přijímání každému naznačuje, jak chce Duch působit v našem životě, aby nás připodobnil lámanému Chlebu.
- ▶ Proto jsme povoláni, abychom s velkou pečlivostí vykonávali symbolické gesto ticha: v něm nám Duch dává podobu.

Cvičení

- ▶ Zkusit dát při mši vědoměji prostor tichu, jako místu působení Ducha Svatého.
- ▶ Každý den si vzít do modlitby část textů ze mše - zkusit se s nimi modlit a přemýšlet nad nim, k tomu nějaká otázka.
- ▶ Zkusit se zamyslet, jestli se nemohu nějak podílet na liturgických službách ve své farnosti (lektor, akolyta, hudba, příprava na mši, úklid ...).

Seminář **Život ze svátostí**

12. 1. — 13. 4. 2023 ♥ Čtvrtky 19.15–21 h

Rozhovor

- ▶ Která část mše je ti nejvíce blízká, oslovuje tě?
- ▶ S kterou máš potíže, nerozumíš jí?
- ▶ Které gesto, postoj je ti blízké a proč?
- ▶ Kterému nerozumíš? Máš s ním těžkosti?
- ▶ Jak vnímáš ticho při mši?